

Frauderisicoanalyse Woerden / Oudewater Januari 2021

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
			Laag: < 25% Middel: 25 - 75% Hoog: > 75%	Laag: < € 100.000 Middel: € 100.000 - € 500.000 Hoog: > € 500.000	O.b.v. kans * impact			
ALGEMEEN								
Alle processen/ activiteiten							Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> Dilemma's kunnen bespreekbaar worden gemaakt. Er is een vastgesteld integriteitsbeleid. Een gedragscode voor medewerkers. Een frauderisicoanalyse wordt periodiek uitgevoerd. Aanwezigheid van een klokkenluidersregeling. De ambtseed/ambtsbelofte wordt afgenomen. Er is beleid ten aanzien van het vervullen van nevenfuncties en nevenwerkzaamheden. Inventarisatie van de nevenfuncties en nevenwerkzaamheden vindt plaats. (Integriteits)screening personeel bij indiensttreding. Er is zowel een interne als een externe vertrouwenspersoon aangewezen.
BESTUUR								
Besluitvorming	Het risico dat besluitvorming niet onafhankelijk plaatsvindt.		Laag	Hoog	Laag	Hoog	Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> Afwegingen en motiveringen voor besluiten worden helder vastgelegd in notulen en beslisdocumenten. Er is zoveel mogelijk inzicht in de nevenfuncties en nevenwerkzaamheden van beslissingsbevoegde functionarissen.
BELASTINGEN								
Belastingen algemeen	Het risico dat het bestand met daarin de op te leggen aanslagen (onjuist) wordt aangepast en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Het risico dat informatie niet, niet tijdig of onjuist wordt doorgegeven.	Laag	Middel	Laag	Laag	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> De mutaties in het belastingbestand worden in functiescheiding verwerkt. De applicatie dwingt dit af. Er vindt periodiek een verbandscontrole plaats tussen de financiële administratie (belastingopbrengsten) en het belastingkohier. Er wordt periodiek een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand.
	Het risico dat objecten uit de belastingadministratie worden verwijderd of geblokkeerd en hierdoor de belastingopbrengst niet wordt geïnd en daarmee onvolledig is.		Laag	Middel	Laag	Laag	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand. De mutaties in het objectenbestand worden in functiescheiding verwerkt. De applicatie dwingt dit af. Periodiek wordt een rapportage vervaardigd met verwijderde objecten. Deze rapportage wordt steekproefsgewijs gecontroleerd.
	Het risico dat belastingplichtigen uit de belastingadministratie worden verwijderd en hierdoor de belastingopbrengst niet wordt geïnd en daarmee onvolledig is.		Laag	Middel	Laag	Laag	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand. De mutaties in het subjectenbestand worden in functiescheiding verwerkt. De applicatie dwingt dit af. Periodiek wordt een rapportage vervaardigd met verwijderde subjecten. Deze rapportage wordt steekproefsgewijs gecontroleerd.
	Het risico dat belastingaanslagen worden kwijtschelden/verlaagd zonder geldige redenen en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor kwijtschelding of vermindering indienen door het verstrekken van verkeerde of onvolledige informatie.	Middel	Middel	Middel	Middel	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn richtlijnen ten aanzien van het kwijtschelden van belastingschulden. Autorisatie kwijtschelding altijd door andere functionaris op basis van onderliggende documentatie. (vier-ogen-principe) Alle kwijtscheldingverzoeken worden aangeboden aan het Cannock Chase ter toetsing.
Onroerende-zaakbelasting								

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
Onroerende-zaakbelasting (OZB)	Het risico dat de WOZ-waarde te laag in de applicatie wordt geregistreerd en hierdoor de belastingopbrengst te laag is.		Laag	Hoog	Middel	Hoog	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Mutaties in het belastingbestand worden in functiescheiding verwerkt. • Er wordt periodiek een onafhankelijke interne en externe controle (Waarderingskamer) uitgevoerd op de juistheid van de geregistreerde waarde met behulp van het onderliggende taxatieverslag. • Wijzigingen in de WOZ-waarde worden aan de hand van taxatieverslagen doorgevoerd. • Het bepalen van de WOZ-waarde gebeurt door een functionaris welke onafhankelijk is van de registrerende functie in de belastingadministratie.
	Het risico dat de WOZ-waarde te laag wordt vastgesteld en hierdoor de belastingopbrengst te laag is.		Laag	Hoog	Middel	Middel	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt gewerkt met een taxateur die voldoet aan de gestelde vakbekwaamheidseisen. • Er vindt onderlinge vergelijking plaats met gelijksoortige woningen in de gemeente.
Rioolheffing								
	Het risico dat bij een belastingaanslag ten onrechte vermindering plaats zal vinden en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.		Laag	Laag	Laag	Laag	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een periodieke onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op de geregistreerde aansluitingen. • De volgende verbandscontrole wordt uitgevoerd: Totaal aantal aansluitingen volgens opgave derde * door het management vastgesteld tarief = opbrengst rioolheffing. Dit bedrag wordt aangesloten met gefactureerde opbrengst rioolheffing. • Autorisatie kwijtschelding altijd door andere functionaris op basis van onderliggende documentatie. (vier-ogen-principe)
Toeristenbelasting								
	Het risico dat niet alle overnachtingen worden aangeslagen en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Het risico dat de opgegeven overnachtingsgegevens niet volledig zijn en hierdoor de belastingopbrengst niet volledig is.	Hoog	Laag	Laag	Laag	Financiën	n.t.b.
VERGUNNINGEN								
Vergunningverlening: <ul style="list-style-type: none"> • APV • Collectevergunning • Evenementenvergunning • Exploitatievergunning horeca • Drank- en horecavergunning • Huisvestingsvergunning • Kansspelvergunning • Kapvergunning • Omgevingsvergunning • Parkeervergunning • Inritvergunning • Etc. 	Het risico dat de verschuldigde leges niet of te laag worden opgelegd.	Het risico dat geen aanvraag voor een vergunning wordt ingediend, dan wel onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt.	Middel	Laag	Laag	Laag	KCC	<ul style="list-style-type: none"> • Er is periodieke cijferanalyse op de in rekening gebrachte cijfers.
	Het risico dat leges worden kwijtscholden of verlaagd zonder geldige redenen en hierdoor de leges niet volledig zijn.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor kwijtschelding of vermindering indienen door het verstrekken van verkeerde of onvolledige informatie.	Middel	Middel	Middel	Middel	KCC	n.t.b.

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
	Het risico dat een vergunning of onjuiste vergunning wordt afgegeven terwijl niet is voldaan aan de wettelijke/gemeentelijke eisen.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor vergunningen indienen door het verstrekken van verkeerde of onvolledige informatie.	Middel	Laag	Laag	Hoog	KCC / Ruimtelijke plannen	Op basis van een risico-inschatting beoordeelt een teammanager of een BIBOB-toetsing plaats moet vinden.
PUBLIEKSZAKEN								
Leges publiekszaken, waaronder: Huwelijk / Partnerschap Reisdocumenten / Identiteitskaart Rijbewijs Verstrekking uit BRP Vastgoedinformatie Overige publiekszaken	Het risico dat de verschuldigde secretarieleges niet of te laag worden opgelegd/verantwoord.		Laag	Laag	Laag	Laag	KCC	n.t.b.
	Het risico dat ambtenaren vertrouwelijke/beschermde informatie verstrekken aan onbevoegde partijen/individuen.	Het risico dat onbevoegde partijen/individuen zich vertrouwelijke/beschermde informatie toe-eigenen.	Laag	Laag	Laag	Middel	Publiek	<ul style="list-style-type: none"> Zie algemene beheersmaatregelen (waaronder gedragscode, ambtseed) Rapportage / Controle Suwinet
BEGRAAFRECHTEN								
OPBRENGSTEN								
Opbrengsten kortdurende verhuringen, bijvoorbeeld sportaccommodaties, dorpshuizen, speeltuinen e.d.	Het risico dat huuropbrengsten niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	Het risico dat gebruik wordt gemaakt van accommodaties zonder dat hiervoor (volledig) wordt betaald.	Middel	Middel	Middel	Laag	Vastgoed	n.t.b.
Opbrengsten havengelden / marktgeld	Het risico dat opbrengsten uit havengelden of marktgeld niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.		Laag	Laag	Laag	Laag	Vastgoed	n.t.b.
Opbrengsten langdurende huurcontracten en/of pachten, bijvoorbeeld woningen, bedrijfspanden, sportaccommodaties, gronden e.d.	Het risico dat huuropbrengsten of erfpachtcanons niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	Het risico dat de ruimte illegaal wordt doorverhuurd en/of de ruimte oneigenlijk wordt gebruikt.	Laag	Middel	Laag	Laag	Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> Er is een deugdelijke registratie van het aantal objecten dat wordt verhuurd. De huurprijzen worden jaarlijks door het bevoegd gezag vastgesteld en schriftelijk kenbaar gemaakt. Er wordt een verbandscontrole uitgevoerd tussen het aantal objecten en de verantwoorde opbrengsten. Er is functiescheiding tussen de ambtenaar die de huurcontracten opstelt en de ambtenaar die factureert.
ADMINISTRATIE								

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
Afboekingen	Het risico dat niet of onjuist geautoriseerde afboekingen plaatsvinden.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een kwijtschelding/vermindering in aanmerking te komen.	Laag	Middel	Laag	Laag	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn richtlijnen ten aanzien van het afboeken van vorderingen (oninbaar verklaren). • De autorisatie van de afboeking van de vordering vindt plaats door de leidinggevende op basis van onderliggende documentatie.
Beheer crediteuren	Het risico dat informatie in het crediteurenstambestand niet betrouwbaar en niet juist is.		Middel	Middel	Middel	Laag	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Voor opvoeren/wijziging van crediteurgegevens in de financiële applicatie zijn altijd twee personen noodzakelijk. De applicatie dwingt dit af. • De bevoegde personen tot wijzigen van crediteurgegevens zijn niet bevoegd tot het zetten van de eerste of tweede handtekening en voorbereiding betaallijst.
Loonheffing en sociale lasten, BTW-Compensatiefonds, Omzetbelasting, Overdrachtsbelasting en	Het risico dat onrechtmatige fiscale constructies worden opgezet.		Laag	Hoog	Middel	Hoog	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Fiscale deskundigheid is (beperkt) aanwezig. • Betrokkenheid bestuur (Raad en College). • Gemaakte keuzes/modellen worden in een vroeg stadium aan de externe fiscalist voorgelegd.
BEHEER ALGEMEEN								
Beheer IT-omgeving	Het risico dat het netwerk en/of applicaties voor onbevoegden toegankelijk is en/of dat onbevoegden wijzigingen aanbrengen in het netwerk en/ of de applicaties.	Het risico dat derden onbevoegd toegang verkrijgen tot het netwerk, applicaties, gegevens van de gemeente.	Middel	Hoog	Hoog	Hoog	ICT	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een afsluitbare serverruimte. • Er is beveiliging van het netwerk, beheer netwerk, gebruikers en wachtwoordbeheer. • Er is toegangsbeveiliging van het netwerk intern: periodiek wordt vastgesteld dat vertrokken personeel geen toegang meer heeft tot netwerk en applicaties. • Er is toegangsbeveiliging van het netwerk extern: maatregelen die voorkomen dat via (externe) internetverbinding toegang kan worden verkregen met bedrijfsinformatie. • Er is logging van mislukte pogingen tot verkrijgen toegang tot systeem. • Rolgebaseerde bevoegdheden zijn toegewezen qua beheer van bevoegdheden. • Op onbeheerde werkplekken is sprake van schermbeveiliging met een wachtwoord.
Beheer systemen	Onbevoegd gebruik maken van vertrouwelijke informatie / persoonsgegevens uit gemeentelijke systemen, waaronder de BRP en SUWI-net							<ul style="list-style-type: none"> • Zie algemene beheersmaatregelen (waaronder gedragscode, ambtseed) • Rapportage / Controle Suwinet
Verzekeringen	Het risico dat schade onjuist en/of ten onrechte wordt gedeclareerd.		Laag	Laag	Laag	Laag	Financiën	n.t.b.
GRONDEXPLOITATIE: GRONDAANKOPEN EN								
Grondverkoop	Het risico dat het verkopen van grond/grondposities niet onafhankelijk plaatsvindt (bevoordeling van bevriende partijen) of dat een schijn van afhankelijkheid ontstaat.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een grondpositie in aanmerking te komen.	Middel	Hoog	Hoog	Hoog	Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Grondexploitatieopzet is vastgesteld door de Raad. • Verkoopprijzen worden door de Raad vastgesteld en gepubliceerd (grondprijzenbrief). • Bestemmingsplannen worden door de Raad vastgesteld. • Verkoopbesluit wordt door het College of gemandateerde vastgesteld. • Verkopen vinden plaats via een notariskantoor. • Verkoopwaarde wordt occasioneel getaxeerd door taxateur welke onafhankelijk is van de makelaar. • Het taxatierapport is in de meeste gevallen niet ouder dan één jaar. • Vierogenprincipe (onderhandelingen door 2 of meer personen namens gemeente) ter voorkoming van o.a. ABC-constructies. • Het Bureau Bevordering IntegriteitsBeoordeling door Openbaar Bestuur (BIBOB) kan worden geraadpleegd. • Goede dossiervorming.

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
Grondverkoop	Het risico dat gronden/grondposities tegen een te lage prijs verkocht worden (bevoordeling van bevriende partijen).		Laag	Middel	Laag	Laag	Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Grondexploitatieopzet is vastgesteld door de Raad. • Verkooprijzen worden door de Raad vastgesteld en gepubliceerd (grondprijzenbrief). • Bestemmingsplannen worden door de Raad vastgesteld. • Verkoopbesluit wordt door het College of gemandateerde vastgesteld. • Verkoopbesluiten worden doorlopend genummerd en vastgelegd. • Verkopen vinden plaats via gerenommeerde notaris(sen). • Verkoopwaarde wordt occasioneel getaxeerd door taxateur welke onafhankelijk is van de makelaar. • Het taxatierapport is in de meeste gevallen niet ouder dan één jaar. • De identiteit koper wordt vastgesteld (ter voorkoming van o.a. ABC-constructies). • Vierogenprincipe (onderhandelingen door 2 of meer personen namens gemeente) ter voorkoming van o.a. ABC-constructies. • Het Bureau Bevordering IntegriteitsBeoordeling door Openbaar Bestuur (BIBOB) kan worden geraadpleegd. • Goede dossiervorming.
Grondaankopen	Het risico dat het aankopen van grond/grondposities niet onafhankelijk plaatsvindt (bevoordeling van bevriende partijen) of dat een schijn van afhankelijkheid ontstaat.	Het risico dat valse schonegrondverklaringen worden overgelegd.	Middel	Hoog	Hoog	Hoog	Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Grondexploitatieopzet is vastgesteld door de Raad. • Bestemmingsplannen worden door de Raad vastgesteld. • Aankoopbesluit wordt door het College of gemandateerde vastgesteld. • Aankoopbesluiten worden doorlopend genummerd en vastgelegd. • Aankopen vinden plaats via gerenommeerde notaris(sen). • Aankoopwaarde wordt occasioneel getaxeerd door taxateur welke onafhankelijk is van de makelaar. • Het taxatierapport is in de meeste gevallen niet ouder dan één jaar. • De identiteit verkoper wordt vastgesteld (ter voorkoming van o.a. ABC-constructies). • Vierogenprincipe (onderhandelingen door 2 of meer personen namens gemeente) ter voorkoming van o.a. ABC-constructies. • Het Bureau Bevordering IntegriteitsBeoordeling door Openbaar Bestuur (BIBOB) kan worden geraadpleegd. • Schonegrondverklaringen worden bij gerenommeerde adviesbureaus opgevraagd. • Goede dossiervorming.
Onderhandenwerk	Het risico dat de mogelijke verwachte verliezen op onderhandenwerk posities niet tijdig zichtbaar worden gemaakt.		Middel	Middel	Middel	Middel	Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Exploitatieopzetten worden jaarlijks geactualiseerd. • Er is onafhankelijke controle op exploitatieopzetten. • Er is functiescheiding tussen planologen/planeconomen en berekening exploitaties. • Er is periodieke toetsing op prognoses door de Controller of een extern deskundige.
Planontwikkeling	Het risico dat bij de planontwikkeling wordt gekozen voor een suboptimale en/of niet-onafhankelijke invulling.		Middel	Middel	Middel	Middel	Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Grondexploitatieopzet is vastgesteld door de Raad. • Bestemmingsplannen worden door de Raad vastgesteld. • Gerenommeerde planologisch adviesbureau worden ingeschakeld. • Er wordt gewerkt met doorgerekende scenario's, waaronder risico-inventarisatie en beheersmaatregelen op de financiële component.
INKOPEN EN								

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
Aannemersselectie	Het risico dat de selectie van aannemers niet onafhankelijk plaatsvindt (beoordeling van bevriende partijen) of dat er een schijn van belangenverstremgeling ontstaat.		Middel	Hoog	Hoog	Middel	Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> • Er is intern beleid "Inkoop en aanbesteding" t.a.v. werkwijze in aanbestedings- en offerteprocedure. • In het beleid is vastgelegd op welke wijze dient te worden aanbesteed. Hierbij is de wijze van aanbesteden afhankelijk van de hoogte van de opdracht. • In het beleid is vastgelegd dat opdrachten niet mogen worden opgeknipt. • In het beleid is aandacht voor de Europese aanbestedingsrichtlijnen. • Er is verplicht voorgeschreven dat schriftelijke toelichting/motivering in dossier van de keuze van de uit te nodigen aannemers/architecten (transparantie) aanwezig dient te zijn. • Er is periodieke steekproefsgewijze interne controle op de naleving van de aanbestedingsregels. • Deugdelijke dossiervorming.
Leveranciersselectie	Het risico dat de selectie van leveranciers niet onafhankelijk plaatsvindt (beoordeling van bevriende partijen) of dat er een schijn van belangenverstremgeling ontstaat.		Middel	Hoog	Hoog	Middel	Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> • Er is intern beleid t.a.v. werkwijze in selectie van leveranciers. • In het beleid is vastgelegd dat opdrachten niet mogen worden opgeknipt. • In het beleid is aandacht voor de Europese aanbestedingsrichtlijnen. • Selectie van leveranciers vindt plaats op basis van vooraf gestelde criteria inclusief screening van de financiële positie en de reputatie van de partijen waarmee zaken worden gedaan. • Er is verplicht voorgeschreven dat schriftelijke toelichting/motivering in dossier van de keuze van de uit te nodigen leveranciers (transparantie) aanwezig dient te zijn. • Er is periodieke steekproefsgewijze interne controle op de naleving van het beleid ten aanzien van leveranciersselectie. • Deugdelijke dossiervorming.
Bestelling	Het risico dat de bestelling van de goederen en of diensten niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstremgeling ontstaat.	Het risico dat een bestelling wordt geplaatst door het onjuist of onvolledig verschaffen van informatie over bijvoorbeeld de onderneming, het product, de kredietwaardigheid of de leveringsvoorwaarden.	Middel	Laag	Laag	Laag	Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> • Het autoriseren van verplichtingen door de daartoe bevoegde functionarissen vloeit voort uit de mandaatregeling.
Gunning	Het risico dat de gunning van opdrachten niet onafhankelijk plaatsvindt (beoordeling van bevriende partijen) of dat er een schijn van belangenverstremgeling ontstaat.	Het risico dat bestelling wordt geplaatst door het onjuist of onvolledig verschaffen van informatie over bijvoorbeeld de onderneming, het product, de kredietwaardigheid of de leveringsvoorwaarden.	Laag	Middel	Laag	Middel	Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> • Ingediende offertes worden centraal vastgelegd als onderdeel van het inkoopdossier. • Het openen van de inschrijvingen gebeurt digitaal (bijv. via Tendered) of o.b.v. het vierogenprincipe. De prijsopgaven worden vastgelegd in een procesverbaal. • De onderlinge vergelijking van de ontvangen offertes vindt plaats op basis van objectieve en controleerbare uitgangspunten welke voorafgaand aan de aanbesteding zijn vastgesteld. • Er wordt verplicht een schriftelijke toelichting voorgeschreven in het dossier vande keuze van de geselecteerde aannemer/architect. • De gemeente is alert op opmerkelijke signalen rondom de procedure van het indienen van de offertes. • Onderhandelingen over offertes vinden plaats op basis van vooraf geautoriseerde kaders en altijd door ten minste twee medewerkers van de gemeente. • Deugdelijke dossiervorming.

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
Ontvangst en controle	Het risico dat facturen worden betaald waarvoor geen overeenstemming is tussen de factuur en de voor de gemeente geleverde prestaties.		Middel	Middel	Middel	Laag	Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> • Er is sprake van functiescheiding tussen controle levering prestatie, autorisatie factuur en registratie binnen het digitale inkoopproces in de financiële applicatie. • Controle op de prestatielevering door een prestatieverklaarder, die niet tevens budgethouder is (vierogenprincipe) • De medewerkers van de financiële administratie hebben geen bevoegdheden tot autorisatie van bestellingen, ontvangst goederen/ prestatie en facturen.
Projectbewaking (realisatie)	Het risico dat de werkzaamheden gedurende de realisatie van een project niet conform afspraken worden uitgevoerd en besluiten niet rechtmatig tot stand komen.		Middel	Middel	Middel	Middel	Ruimtelijk beleid en Projecten	<ul style="list-style-type: none"> • Planning van de voortgang wordt vooraf vastgelegd. • Voor alle projecten is een opzichter en een projectleider aangesteld. • De opzichter houdt toezicht. • Gedurende de looptijd van het project worden bouwverslagen gemaakt. • Bouwvergaderingen en/of werkbesprekingen worden zo veel als mogelijk genotuleerd. • Facturen worden geaccordeerd door de kredietbeheerder en budgethouder (projectleider). • Er vindt financiële bewaking van het project plaats tijdens de uitvoering; er is aandacht voor tussentijdse resultaten. • Bij grotere opdrachten vindt regelmatig voortgangscntrole plaats teneinde de facturatievoortgang van het project af te stemmen en eventuele overige (subsidie/ opleverings)voorwaarden.
Meer- en minderwerk	Het risico dat opdrachten (zowel investeringsprojecten als bijvoorbeeld onderhoud) voor meer- en minderwerk niet op juiste gronden en/of ten onrechte worden verstrekt en betaald.		Laag	Hoog	Middel	Laag	Ruimtelijk beleid en Projecten	<ul style="list-style-type: none"> • Meer-, minder- of extra werk blijkt uit de bouwnotulen. • Meer-, minder- of extra werk wordt schriftelijk onderbouwd met redenen/oorzaken. • In geval een aanneemsom het drempelbedrag van een andere aanbestedingsvorm nadert wordt het meer- en extra werk kritisch beschouwd. • Er is functiescheiding tussen signalering meer-, minder- of extra werk en opdrachtverstrekking. • Opdrachtverstrekking van meer-, minder- of extra werk vindt altijd schriftelijk plaats. • Opdrachtverstrekking vindt plaats op het juiste niveau, conform het mandaatbesluit. • Afwijkingen van het bestek (extra werk) worden opnieuw aanbesteed.
Algemeen Inkopen/aanbestedingen	Het risico dat valse facturen door ambtenaren worden ingediend.	Het risico dat facturen worden gestuurd aan de organisatie waar geen tegenprestatie aan ten grondslag ligt.	Laag	Hoog	Middel	Hoog	Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> • Er is functiescheiding tussen prestatieverklaarder, budgethouder, registratie facturen en betaling facturen. • Iedere factuur wordt minimaal volgens het vierogenprincipe goedgekeurd.
	Het risico dat privé-uitgaven ten laste van de organisatie worden gebracht.		Laag	Middel	Laag	Hoog	Gemeentebreed	<ul style="list-style-type: none"> • Alleen op de gemeente te naam gestelde facturen worden verwerkt. • Iedere factuur wordt minimaal volgens het vierogenprincipe goedgekeurd.
PERSONEEL EN								

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
Personeels- en salarisadministratie	Het risico dat in de personeels- en salarisadministratie personen zijn opgenomen die niet in dienst zijn.		Laag	Hoog	Middel	Laag	Personeelszaken	<ul style="list-style-type: none"> • Deugdelijke dossiervorming. • Aan de hand van o.a. de rapportage Formatie-Bezetting controleert elke leidinggevende periodiek de juistheid en volledigheid van het personeel dat volgens de salarisadministratie op zijn/haar afdeling werkzaam is. • Nieuwe medewerkers kunnen alleen in functiescheiding in de salarisadministratie worden opgenomen. • Invoer van nieuwe medewerkers kan alleen op basis van een onderliggend persoonsdossier (documentatie van o.a. arbeidsvoorwaardengesprek) met daarin een door de leidinggevende ondertekend aanstellingsbesluit. • Invoer van nieuwe medewerkers in de salarisadministratie kan o.a. alleen met een geldig BSN nummer en/of een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).
Onkostenvergoedingen	Het risico dat niet-gemaakte kosten worden gedeclareerd en/ of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.		Middel	Laag	Laag	Laag	Personeelszaken	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een toereikend en helder beleid ten aanzien van het declareren van onkosten. Dit beleid is voldoende gecommuniceerd naar de medewerkers. • Declaraties moeten zijn voorzien van originele bewijzen. • De leidinggevende tekent de declaratie voor akkoord. • Declaraties van leidinggevend worden door een hogere geleding gecontroleerd en geautoriseerd.
Faciliteiten	Gemeentelijke medewerkers voeren werkzaamheden voor privé situaties met gemeentelijke faciliteiten (printers, papier, auto's) of in gemeentelijke werktijd		Middel	Laag	Laag	Laag	Personeelszaken	<ul style="list-style-type: none"> • Zie algemene beheersmaatregelen (waaronder gedragscode, ambtseed)
TREASURY								
Treasurybeleid	Het risico van ongewenste speculatie, innemen van gevaarlijke risicoposities; niet afsluiten van overeenkomsten tegen de meest gunstige condities.		Laag	Hoog	Middel	Hoog	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Vastgesteld treasurystatuut. • Overwegingen over keuzes in het beleid blijken uit besluitdocumenten. • Het is niet toegestaan (beleid) risicovolle producten (zoals bijvoorbeeld derivaten) aan te trekken. • Treasurybeleid is vastgesteld door het College en de Raad. • Er is een liquiditeitsbegroting. • Er vindt een periodieke rapportage plaats over de resultaten en een evaluatie hiervan. • Er vindt een controle plaats op naleving van de Wet Fido.
Aantrekken van geldleningen	Het risico dat het aantrekken van leningen niet onafhankelijk plaatsvindt.		Laag	Laag	Laag	Laag	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgangspunten en randvoorwaarden zijn benoemd in het treasurystatuut en liquiditeitsbegroting. • Procedure offerteaanvraag is vastgelegd. • Er vindt periodieke rapportage plaats op de activiteiten. • Functiescheiding aanwezig tussen aanvrager en beslisser. • Deugdelijke dossiervorming.
Uitzetten van gelden	Het risico dat het uitzetten van leningen niet onafhankelijk plaatsvindt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een lening in aanmerking te komen.	Laag	Laag	Laag	Laag	Financiën	n.t.b.
Betalingsverkeer	Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden aan de bank- en girorekeningen worden onttrokken.		Laag	Hoog	Middel	Hoog	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Bevoegdheden volgens interne procedures is in overeenstemming met bevoegdheden in het betaalsysteem. • Er is screening van de medewerkers betalingsorganisatie. • Tweehandtekeningenstelsel. • Er wordt vertrouwelijk omgegaan met wachtwoorden, keycodes/cards. • Bij afwezigheid (ziekte, vakantie) zijn adequate vervangingsmogelijkheden aanwezig waarbij rekening is gehouden met competenties en functiescheiding. • Er vindt controle plaats door de tweede handtekeningzetter op de onderliggende factuur inclusief aansluiting rekeningnummer. • Functiescheiding aanwezig tussen het klaarzetten van de betaling en de ondertekening/feitelijke betaling. Deze functiescheiding is geïmplementeerd in de automatiseringsomgeving aan de hand van autorisatiebeleid (bevoegdheden/competenties per functie).

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
Cashmanagement	Het risico dat op onrechtmatige wijze (contant)geld wordt onttrokken aan de gemeente.		Laag	Hoog	Middel	Hoog	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Er is vastgesteld dat bevoegdheden volgens interne procedures in overeenstemming zijn met bevoegdheden in het systeem van digitale financiering. • De medewerker Treasury heeft geen betaalmogelijkheden. • Deugdelijke dossiervorming.
SOCIAAL DOMEIN								
Wmo	Het risico dat Wmo wordt toegekend aan niet-rechthebbenden.	<p>Het risico dat onjuiste onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor Wmo in aanmerking te komen.</p> <p>Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt (bijvoorbeeld over beperkingen, familie, e.d.) waardoor ten onrechte of een te hoge Wmo-uitkering wordt toegekend.</p>	Middel	Hoog	Hoog	Hoog	WMO en SHV	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld waaraan de aanvrager dient te voldoen. • Er is functiescheiding aanwezig tussen steller en beslisser. • Voordat het Wmo wordt toegekend, wordt deze eerst inhoudelijk door de toetsers gecontroleerd. • Wmo wordt alleen verstrekt op basis van een inhoudelijke en schriftelijk vastgelegde rapportage. • Er is steekproefsgewijze interne controle op de verleende Wmo-ondersteuning • Het aanvraagproces vindt aan de hand van DigiD plaats. • De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) ten behoeve van het cliëntdossier. • Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen.
Jeugdhulp	Het risico dat Jeugdhulp wordt toegekend aan niet-rechthebbenden.	<p>Het risico dat onjuiste onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor Jeugdhulp in aanmerking te komen.</p> <p>Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt (bijvoorbeeld over leeftijd, woonplaats e.d.) waardoor ten onrechte of een te hoge Wmo-uitkering wordt toegekend.</p>	Middel	Hoog	Hoog	Hoog	Jeugd en Gezin	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld waaraan de aanvrager dient te voldoen. • Er is functiescheiding aanwezig tussen steller en beslisser. • Goede dossiervorming. • Voordat het Jeugdhulp wordt toegekend, wordt deze eerst inhoudelijk door de toetsers gecontroleerd. • Jeugdhulp wordt alleen verstrekt op basis van een inhoudelijke en schriftelijk vastgelegde rapportage. • Er is steekproefsgewijze interne controle op het verleende Jeugdhulp. • De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) ten behoeve van het cliëntdossier. • Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen.
Leerlingenvervoer	Het risico dat leerlingenvervoer wordt toegekend aan niet-rechthebbenden.	<p>Het risico dat onjuiste onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor leerlingenvervoer in aanmerking te komen.</p> <p>Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt (bijvoorbeeld over leeftijd, inkomen, woonplaats e.d.) waardoor een te lage prijs wordt betaald of onterecht gebruik wordt gemaakt.</p>	Middel	Middel	Middel	Middel	Sociaal Beleid	n.t.b.
	Het risico dat eigen bijdragen (op basis van drempelbedrag) niet of te laag worden ontvangen.	Het risico dat onjuiste onvolledige informatie wordt verstrekt (bijvoorbeeld over de hoogte van het inkomen) waardoor een te lage eigen bijdrage wordt betaald.	Middel	Laag	Laag	Laag	Sociaal Beleid	n.t.b.
Subsidieverlening	Het risico dat (te hoge) subsidies worden verstrekt waarbij een ambtenaar of bestuurder privébelangen heeft, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> • doorbetaling aan ambtenaar, bestuurder en/of relaties; • bevoordeling van organisaties waarbij een ambtenaar/bestuurder belang of privévoordeel heeft. 	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor subsidies in aanmerking te komen.	Middel	Middel	Middel	Middel	Sociaal Beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Er is functiescheiding tussen behandeling subsidieaanvraag, toekenning aanvraag, registratie toegekende subsidie en uitbetaling. • Er ligt een duidelijke subsidieverordening aan ten grondslag. • De subsidieverordening is vastgesteld door de raad. • Er is functiescheiding tussen behandeling subsidieverantwoordings en definitieve vaststelling. • Aanvragen worden middels een standaard checklist gecontroleerd op juistheid, volledigheid en rechtmatigheid. • In de subsidietoezegging is de informatieverplichting uiteengezet.

Proces/Activiteit	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Inschatting waarschijnlijkheid (laag/middel/hoog)	Inschatting mogelijke financiële impact (laag/middel/hoog)	Inschatting overall risico	Inschatting niet-financiële impact (laag/middel/hoog)	Team	Getroffen beheersmaatregelen
	Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden verstrekt.		Middel	Middel	Middel	Middel	Sociaal Beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Besluitvorming wordt ondertekend door bevoegde functionarissen in relatie tot het mandaatbesluit. • Functiescheiding is aanwezig tussen aanvrager subsidie, uitvoering/naleving voorwaarden en controle verantwoording. • Bij de interne controle wordt gebruik gemaakt van aanwezige controleprogramma's.
VERSLAGLEGGING								
Rapportering	Het risico dat in de verslaggeving / budgetten (extern en intern) bewust aanpassingen plaatsvinden om prestatiecijfers, afrekeningen etc. te beïnvloeden.		Hoog	Middel	Hoog	Laag	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Er is functiescheiding tussen het opstellen van de rapportages en interne controle (Planning&Control). • Een analyse van afwijkingen vindt plaats ten opzichte van onder andere jaarbudgetten, cumulatieve voortgang gerealiseerde kosten en prognose ontwikkelrichting. • Onder andere het management toetst plausibiliteit en juistheid, volledigheid. Het bestuur stelt vast.
Voorzieningen	Het niet vormen van voorzieningen waar dit op grond van de verslaggevingsvoorschriften wel verplicht is (bijvoorbeeld niet-bestede doeluitkeringen of concrete risico's/claims) teneinde het resultaat hiermee te beïnvloeden.		Middel	Hoog	Hoog	Middel	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een deugdelijke risicoanalyse. • Toetsing risicoanalyse vindt o.a. plaats door de Controller. • Er is een verbandscontrole op de ontvangen doeluitkeringen en de bestedingen hierop. • Er is interne controle op de onderbouwing van de voorziening.
	Het vormen/aanhouden van voorzieningen die niet noodzakelijk/verplicht zijn teneinde het resultaat hiermee te beïnvloeden.		Middel	Hoog	Hoog	Middel	Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzieningen dienen te zijn onderbouwd met oorzaak en financiële gevolgen. • Er is sprake van interne controle op de onderbouwing van de voorziening.